तौ दृष्ट्वा मुदितौ वीरौ प्राञ्जली समुपस्थितौ । अभ्यनन्दत कौन्तेयस्तावुभौ भीमसात्यकी ।
दिष्ट्या पश्यामि वां शूरौ विमुक्तौ सैन्यसागरात् । द्रोणग्राहदुराधर्षात् हार्दिक्यमकरालयात् । ६४८५
दिष्ट्या नो निर्जिताः सर्व्वे पृथिव्यां सर्व्वपार्थिवाः ।
युवां विजयिनौ चापि दिष्ट्या पश्यामि संयुगे । दिष्ट्या द्रोणो जितः सङ्ख्ये हार्दिक्यश्च महारथः ।
दिष्ट्या विकर्णिभिः कर्णो रणे नीतः पराजयं । विमुखश्च कृतः शल्यो युवाभ्यां पुरुषर्षभौ ।
दिष्ट्या युवां कुशलिनौ सङ्ग्रामात् पुनरागतौ । पश्यामि रथिनां श्रेष्ठावुभौ युद्धविशारदौ ।
मम वाक्यकरौ वीरौ मम गौरवयन्त्रितौ । सैन्यार्णवं समुत्तीर्णौ दिष्ट्या पश्यामि वामहं । ६४९०
समरश्लाघिनौ वीरौ सङ्ग्रामेष्वपलायिनौ । मम प्राणसमौ चैव दिष्ट्या पश्यामि वामहं ।
इत्युक्त्वा पाण्डवो राजन् युयुधानवृकोदरौ । सस्वजे पुरुषव्याघ्रौ हर्षाद्बाष्पं मुमोच ह ।
ततः प्रमुदितं सर्व्वं बलमासीद्विशाम्पते । पाण्डवानां रणे हृष्टं युद्धाय च मनो दधे ।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि जयद्रथबधपर्व्वणि युधिष्ठिरहर्षे एकोनपञ्चाशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १४९ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ सैन्धवे निहते राजन् पुत्रस्तव सुयोधनः । अश्रुक्लिन्नमुखो दीनो निरुत्साहो द्विषज्जये ।
दुर्म्मना निःश्वसन्नुष्णं भग्नदंष्ट्र इवोरगः । आगस्कृत् सर्व्वलोकस्य पुत्रस्तेऽर्त्तिं परामगात् । ६४९५
दृष्ट्वा तत् कदनं घोरं स्वबलस्य कृतं महत् । जिष्णुना भीमसेनेन सात्वतेन च संयुगे ।
स विवर्णः कृशो दीनो वाष्पविप्लुतलोचनः । अमन्यतार्ज्जुनसमो न योद्धा भुवि विद्यते ।
न द्रोणो न च राधेयो नाश्वत्थामा कृपो न च । क्रुद्धस्य प्रमुखे स्थातुं पर्य्याप्ता इति मारिष ।
निर्जित्य हि रणे पार्थः सर्व्वान्मम महारथान् । अवधीत्सैन्धवं सङ्ख्ये नैनं कश्चिदवारयत् ।
सर्व्वथा हतमेवेदं पाण्डवैर्म्मे महद्बलं । न ह्यस्य विद्यते त्राता साक्षादपि पुरन्दरः । ६५००
यमुपाश्रित्य सङ्ग्रामे कृतः शस्त्रसमुद्यमः । स कर्णो निर्जितः सङ्ख्ये हतश्चैव जयद्रथः ।
यस्य वीर्य्यं समाश्रित्य शमं याचन्तमच्युतं । तृणवत्तमहं मन्ये स कर्णो निर्जितो युधि ।
एवं क्लान्तमना राजन्नुपायात् द्रोणमीक्षितुं । आगस्कृत्सर्व्वलोकस्य पुत्रस्ते भरतर्षभ ।
ततस्तत्सर्व्वमाचख्यौ कुरूणां वैशसं महत् । परान्विजयतश्चापि धार्त्तराष्ट्रान्निमज्जतः ।
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ पश्य मूर्द्धाभिषिक्तानामाचार्य्यं कदनं महत् । कृत्वा प्रमुखतो भीष्मं शूरं मम पितामहं । ६५०५
तं निहत्य प्रलुब्धोऽयं शिखण्डी पूर्णमानसः । पाञ्चालैः सहितः सर्व्वैः सेनाग्रमभिवर्त्तते ।
अपरश्चापि दुर्द्धर्षः शिष्यस्ते सव्यसाचिना । अक्षौहिणीः सप्त हत्वा हतो राजा जयद्रथः ।
अस्मद्विजयकामानां सुहृदामुपकारिणां । गन्तास्मि कथमानृण्यं गतानां यमसादनं ।
ये मदर्थं परीप्सन्ते वसुधां वसुधाधिपाः । ते हित्वा वसुधैश्वर्य्यं वसुधामधिशेरते ।
सोऽहं कापुरुषः कृत्वा मित्राणां क्षयमीदृशं । नाश्वमेधसहस्रेण पातुमात्मानमुत्सहे । ६५१०
मम लुब्धस्य पापस्य तथा धर्म्मापचायिनः । व्यायामेन जिगीषन्तः प्राप्ता वैवस्वतक्षयं ।
कथं पतितवृत्तस्य पृथिवीसुहृदां द्रुहः । विवरं नाशकद्दातुं पृथिवी मम दुर्म्मतेः ।